

שבועות ח

עניין: מיתה ממרקה

בית האוצר לר"י ענגיל מערכת א-

בר"פ פו) אין פירה לחמים. לי הגמ' ונחם (דף ט' ע"ב) לענין שאין מח מחכר ע"י קרבן שחזית עליו אדם די ולי' דזהו רק ככפרת קרבן אבל טעם ענין כפרה שייך שער גם כחמ"י חי ומכחל בקדושין (דף ל"א ע"ב) דהך י"ב חודש לאחד פטירת אביו אומר ריני כפרת משכבו וע"פ סוכה (דף כ' ע"א) אר"ל ריני כפרת ר' חייא ובניו ע"ש ברכ"י דפי' דלאחר פטירתם אחר ק' [ולולי פירש"י] הי' אפשר לומר דאחר ק' בחייהם ע"ד שאמר ר' ישמעאל בענינים פק' ב' מ"א בני ישראל אני כפרתן הרי ק' כלשכרוע ט' ובגמ' הדרין (דף י"ח ע"א) במשנה וכשהוא מתאסח מחיים כל העם אומר לו אט כפרתך ט' ובינחא (ר' כ"ג ע"א) בא אביו של חטק ומלאו כשהוא מפרפר אחר הרי הוא כפרתכם ט' וביחשלאמי שם איחא א"י כפרתכם ט' וע' חס' כעטות (דף ק"ה ע"ב) ד"ה וי' ח"ל והרי איחא כהדיא בסדר אליהו וזוטא דחלמדי חכמים כפרה להם לישראל בכל מקום מושבותיהם ט' פכ"ל והוא בסדר אליהו וזוטא פק' ב' וכה' במד"א בכמה דוכתי מוכח כפרה א"י להם לישראל בכל מקומות מושבותיהם ט' וע' מנחמא (הארי"ט) אקרא דכפר לעמך ישראל אחר פדית ד' מכלאן שהחיים פדון את החיים בלדקה ע"ש בלחוכה ובספרי שופטים פ"ה ג"ל כפר לעמך ישראל אלו החיים אחר פדית אלו החיים תלמד שהחיים לריכס כפרה ט' וע' הרי"ט (דף ו' ע"א) כפר לעמך ישראל אחר פדית ד' רח"י כפרה זו שחכר וז' ונלוי מלרים וע"ש דאחר דהוא משעס מט' דמכפרה (עגלה ערופה) אחיים מכפרה נמי אחיים עד יולאי מלרים ע"ש ועכ"פ מביא בכ"ז דשי"ך כפרה למח ע"י חי [וע"פ סנהדרין (דף מ"ו ע"ב) איכתיא להו קטורה משום בזיונה או משום כפרה וברכ"י כי הרי דתיאוי ליה כפרה בהמנה וז' שזורדין ומשפילין אותו בחמיות וע"פ ברכ"י שם במשנה ולא היו מחאבלין עליהן (על הדין ב"ד) כדי שיא' ביוזק כפרה לך וע"פ שם (דף מ"ז ע"א) סי' יפה למח שגפרעין ממח לאחד מיתה זמ' לא כספר ולא נקבר ט' וברכ"י סי' יפה ט' דיש לו כפרה בך] ולי' דמאזנים עניי' כפרה ג"ל מכפרת קרבן דאחר' בה דאין כפרה לחמים וכל' :

דגה לפי כלל' ו' אוח' ג' נחמ'י טעם דכר דלא שייך כפרה למח ט' קרבן דהוא משום דבקדושת כתיב אדם כי יקריב חכם ומח' ללו' אדם מיקרי כמכחל בשים כריתות (דף ו' ע"ב) והאריכתי בו לפי' בכלל ג"ל וע"י מח' ללו' בר קרבן הוא: **דגה** י"ל עד טעם דאין כפרה לחמים דהוא משום דמיתה מכפרת כפרת הקרבן ולי' כפרת הקרבן עד וכדמוכח בכריתות (דף כ"ז ע"ב) השאל דאחרת כי מתיידע ליה מיימי תמאח' אשם חלי' למח בא אר' וי"א שאם מח' מח' בלא שון מתקרב לה רבא מח' מיתה ממרקה ט' וכה' עוד בשבועות (דף ח' ע"ב) לענין שער הגעשה בפנים דתולה על שש' בה ידעיה בתולה ואין בה ידעיה בסוף עד שיתודע לו ויביא תמאח' ע"ש דפר"ך וכי' מאחר שאי' מתכפר למח תולה אר' וי"א לומר שאם מח' מח' בלא שון א"ל רבא אס' מח' מיתה ממרקה ט' ולי' לפי' דמיתה ממרקה רק כפרת קרבן אבל אין בה כח שאר כפרות דמיימינא דאלי' חיקדי מכל הק' דוכתי דמיימינא דשי"ך כפרה למח ט' חי בלדקה וכדמוכח ואח"כ הרי כבר כפרה המיתה וכמוכח [וי"ע קאח' לפי' מה שהענינו במ"א בחדושי' דמאבזר מלמו לדעת אין המיתה מכפרת עליו כיון שהמיתה מלמה עבירה ומכחל בתמורה (דף כ' ע"ב) דאין אדם מתכפר בדבר הגא' בעבירה ע"ש ואי' חיקדי אסתימות הק' כלל' דאין כפרה לחמים דהוא מביא דוכתי ולי' דכריט יומלא דמשכחם הבא' קרבן על מ"ז שריבד מלמו לדעת ולא כפרה לו המיתה וע' רש"י כריתות (דף כ"ז ע"ב) ד"ה לא דאח' דתק

מנחת חינוך מצוה שסד

[כז] ועיי' בספר יפה מראה דיומא שס שחקר, הא דמיתה ממרקה אי' דוקא מיתה בלא עמ', אבל מיתה כדרך כל האדם אינה ממרקה, או כל ענין ממרקה, ועי"ש דמסיק דכל ענין ממרקה, וכן הדעת נוחמת.

ספר חסידים סי' קע

קע מעשה בחסיד אחד שהיה נודד בשביל הגשמות [א] בשביל קרוביו ואח"כ נודד הכל בסתם בשביל כל הגשמות אמרו לו למה אתה עושה כן וא"ל מפני שיש מהן שאני נהנה בזכותו ולא אהי' כפוי טובה. ועוד הן כמו כן בשבילם ייטיב לי (א). וא"ת הרי חטאת שמתו בעלי' מתה [ב] מפני כי קרבן חטאת להגן מן היסורים וכבר מת ועוד מיתה מכפרת [ג] אבל צדקה שנותנין דומה לעגלה ערופה שאמרו [ד] ראוי כפרה זו לכפר על יוצאי מצרים למפרע. ועוד אם יאמר אדם מה מועיל לאחר מיתה אם הבן רשע הרי האב יוכל לפדותו בצדקה [ה] ואומר (תהלים מ"ט ח') אח לא פדה יפדה איש. אלא לפי שמצינו שאם נדר להביא עולה הבן מביאה לאחר מיתתו [ו] ולפי שכל מה שמצינו בעולה מצינו בצדקה זו באה בנדר ונדרה חו' באה בנדר ונדרה אע"פ שאינו ראי' לגמרי כי הבן אינו יכול להביא עולה שלא הקדיש האב. מעשה הי' באחד שהלך ותעה ביער ובלילה לאור הלבנה בא אדם אחד אצלו

מהרש"ם משפט שלום חו"מ סי' ריב סעיף ז'

נקיט' ואגה בגוף הדבר אי' הוי תועלת לנשמתו יענין במעילה י' ע"ב ברכ"י דאין כפרה לחמים והא' דטורים דקה עבדים י"ל עפ"י הש"ס אוריות ו' אי' נהא דרמ"י כפרה זו לכפר על יל"מ דאי' מהני לחיים מהני גם לחמים וה"ל בזה ועיי' ב"ק ק"ז ע"ב ש"מ כסף מכפר מחלה ט' יוש"פ ועיי' בס"מ סק"ט ופי' תמאח' א' בזה אכל גם בניד י"ל כיון דמהני לחיים כו' וכמ"ש אכל הרי גם אס' יתן לקרובו הוי ג"כ מטה והוי ג"כ תועלת כחמ' כי הוא אי' המעשה נכבד ומ"ש ר"מ דהוי כטור כעת למה דל"מ סמרה והביא מחש' רלב"ח סי' ג' יענין עוד בזה כמ"ס פה"מ סי' י'. אמנם לענ"ד מלכד מה' שיש לפקח